

PROGRAM

de formare profesională a conducătorilor de autovehicule „Conducător/conducătoare de troleibuz (categoria F)”

Domeniul de formare profesională/grupa de bază: conducător/conducătoare de autobuze și troleibuze

Ocupația: Conducător/conducătoare de troleibuz (categoria F)
cod CORM 006-2021– 833104

Numărul total de ore/credite: 630 ore/ 21 credite

Baza admiterii: conform cadrului normativ

Limba de instruire: română/ rusă

Forma de organizare: învățământ cu frecvență

Durata: trei luni

1. Preliminarii

În prezent, infrastructura orașelor mari nu are capacitatea să asigure condiții corespunzătoare de trafic numărului mare de vehicule, care permanent crește. Această conjunctură impune administrației municipale să se orienteze și să susțină transportul public, în special, cel electric.

Transportul public este solicitat de un număr tot mai mare de persoane, este accesibil pentru distanțe scurte în trafic urban, este ecologic. Prin proporțiile și implicațiile sale, transportul public de persoane devine o activitate de interes major a administrației publice, cu metode și tehnici specifice de organizare, necesită conducători de troleibuze bine pregătiți.

Sub aspect de acțiune educațională, formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de troleibuz (categoria F) este orientată spre formarea competențelor profesionale necesare în conducerea troleibuzelor ca componentă a transportului rutier de persoane.

Elementele de noutate și relevanța programului de formare profesională rezidă în:

- necesitatea ajustării ofertei educaționale la cerințele actuale ale siguranței traficului rutier și ale pieței muncii/ serviciilor de transport public, transport de persoane;
- formarea competențelor de interacțiune socială, necesară pentru organizarea procesului de muncă în echipă;
- valorificarea experienței internaționale în formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de troleibuz (categoria F) în scopul îmbunătățirii situației din traficul rutier;
- transpunerea constructivă a teoriei în practică serviciilor de transport public.

Acte relevante în domeniul de formare:

Cadru internațional:

- Recomandarea Consiliului European privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2017).
- Recomandarea Consiliului European privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018).
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009).
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2006/126/CE din 20.12.2006 cu privire la permisul de conducere.
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2018/645/CE din 18.04.2018 de modificare a Directivei 2003/59/CE din 15.07.2003 privind calificarea inițială și formarea periodică a conducătorilor auto ai anumitor vehicule rutiere destinate transportului de mărfuri și persoane, precum și a Directivei 2006/126/CE privind permisele de conducere.

Cadru național:

- Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.
- Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014.
- Concepția formării profesionale a conducătorilor de troleibuzule în Republica Moldova, aprobată prin Ordinul MECC nr. 1542/2018.
- Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier.
- Regulamentul cu privire la formarea inițială a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2017.
- Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009.
- Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- Regulamentul privind funcționarea unităților de formare profesională a conducătorilor de troleibuzule, aprobat prin Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr. 4/2013.
- Metodologia de elaborare a programelor și curriculum-ului din cadrul învățării pe tot parcursul vieții, aprobată prin ordinul MECC nr. 70/2019.

- Metodologia desfășurării examenului pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule și documentarea cu permis de conducere, aprobată prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 949/2022.
- Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditare a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare inițială, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 616/2016, cu modificările ulterioare.
- Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1483 /2021 cu privire la aprobarea materialului didactic „Întrebări pentru susținerea examenului teoretic în vederea obținerii dreptului de a conduce vehicule”.

2. Destinație

Programul de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de troleibuz (categoria F), este elaborat ca un document care definește scopul, obiectivele, competențele, structura, conținutul, finalitățile și condițiile formării conducătorilor/conducătoarelor de troleibuz, ca activitate educațională și ca o componentă a sistemului național de formare a conducătorilor de vehicule.

Programul de formare profesională are ca *scop* dezvoltarea competențelor-cheie și formarea competențelor profesionale a conducătorilor/conducătoarelor de troleibuz (categoria F).

Obiectivele programului vizează:

- asigurarea condițiilor informaționale, tehnice și tehnologice, materiale în contextul calității și relevanța programului de formare;
- facilitarea afirmării personale și profesionale a beneficiarilor programului de formare oferit;
- promovarea atractivității ocupației de *conducătorilor/conducătoarelor de troleibuz*;
- racordarea formării conducătorilor/conducătoarelor de troleibuz (categoria F) la solicitările, necesitățile personale, ale societății și ale pieței muncii.

3. Domeniul de activitate al conducătorilor/conducătoarelor de troleibuz (categoria F)

Conducătorii/conducătoarele de troleibuz (categoria F), pot activa în Regia Transport Electric a municipiului Chișinău și Regia Transport Electric din municipiul Bălți.

Finalitățile Programului

- a) **competențelor-cheie** în corespundere cu art. 11 din Codul educației al Republicii Moldova, Cod nr. 152/2014;
- b) **competențelor profesionale generale:**
  - abordarea comprehensivă (înțelegere rapidă și corectă), integratoare a conceptelor circulației rutiere în activitatea de conducere în siguranță a autobuzelor în diverse contexte și situații rutiere;
  - perceperea componentelor și contextelor traficului rutier;
  - elaborarea modalităților de prevenire a situațiilor de risc rutier;
  - acordarea primului ajutor în traficul rutier.
- c) **competențelor profesionale specifice:**
  - respectarea prevederilor legislației rutiere în conducerea troleibuzelor;
  - conducerea în siguranță a troleibuzelor în diverse situații și condiții rutiere;
  - respectarea normelor tehnice în exploatarea troleibuzelor;
  - întreținerea tehnică a troleibuzelor.

4. Condiții de realizare

Condițiile de realizare a programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de troleibuz (categoria F) vor fi subordonate cadrului normativ în vigoare.

5. Planul de învățământ

Nr. crt.	Unitățile de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Bazele legislației în traficul rutier	120	60	60	38	22	Test
2	Comportament și siguranță în conducerea troleibuzului	210	105	105	68	37	Test
3	Construcția și exploatarea troleibuzelor	210	105	105	80	25	Test
4	Educația antidrog și acordarea primului ajutor	30	15	15	5	10	Test
5	Instruirea în conducerea troleibuzelor	60 (20*)	60 (20*)	-	-	60 (20*)	Probe practice
Total ore:		630	345	285	191	154	

planul de învățământ este aplicabil concomitent pentru deținătorii dreptului de a conduce vehicule de categoria/subcategoria D1/D, cu numărul de ore diferit doar la modulul Instruirea în conducerea troleibuzului (20*)

Calendarul activităților de contact direct (recomandat)

Resursă de timp/ Luna I	Resursă de timp/ Luna II	Resursă de timp/ Luna III
Număr total de ore – 120 ore	Număr total de ore – 120 ore	Număr total de ore – 105 ore

Evaluare finală

Nr. crt.	Instrumente de evaluare	Resurse de timp*
1	Probă scrisă (subiecte din modulele 1, 2, 3, 4)	30 minute
2	Proba practică în conducerea troleibuzului	45 minute conducerea troleibuzului în condiții reale de trafic

*timpul este indicat pentru un cursant

7. Finalitățile formării

Conducătorii/conducătoarele de troleibuz (categoria F), vor cunoaște:

- conceptele teoretice ale sistemului național și internațional de organizare a circulației rutiere;
- mijloacele de organizare și dirijare a circulației rutiere în trafic național și internațional;
- regulile privind circulația troleibuzelor;
- caracteristicile sistemelor de siguranță ale troleibuzelor;
- particularitățile dinamice și de stabilitate ale troleibuzelor;
- tehnicile de utilizare a dispozitivelor de comandă, de iluminare, semnalizare ale troleibuzelor;
- componentele constructive de bază ale troleibuzelor;
- condițiile tehnice de exploatare ale troleibuzelor;
- documentele, actele necesare transportului de persoane;
- trasee de circulație a troleibuzelor;
- itinerare și planificarea activităților (orar lunar și orar zilnic);

- normele de securitate (în muncă, anti-incendiară) în contextul întreținerii tehnice/exploatării/admiterii în trafic a troleibuzelor;
- conținutul minim al trusei de prim ajutor din dotarea troleibuzelor;
- modalitățile de evaluare a stării accidentatului și de acordare a asistenței de urgență în traficul rutier;
- particularitățile conducerii în siguranță a troleibuzului, staționarea în siguranță pentru îmbarcarea/debarcarea pasagerilor;
- particularitățile de conducere a troleibuzului în diverse condiții și situații de trafic;
- cunoașterea regulilor de exploatare a rețelei de contact.

Conducătorii/conducătoarele de troleibuz (categoria F), vor fi capabili:

- să înțeleagă procesele și fenomenele din traficul rutier;
- să explice conceptele de organizare și dirijare a circulației rutiere;
- să aplice prevederile legislației rutiere în diverse condiții și situații de trafic;
- să verifice starea tehnică a troleibuzului;
- să utilizeze sistemele de siguranță ale troleibuzului și ale drumului;
- să aprecieze viteza, distanța, intervalul, spațiul de oprire, spațiul de frânare, dimensiuni de gabarit, traiectorii de deplasare în diverse situații și condiții rutiere;
- să stabilească legătura între elementele constructive și conducerea în siguranță a troleibuzului;
- să respecte itinerarul de circulație;
- să respecte normele de securitate (în muncă, anti-incendiară, contra electrocutării) în contextul întreținerii tehnice/exploatării/conducerii în trafic a troleibuzelor;
- să valorifice componentele conducerii preventive a troleibuzului în diverse condiții și situații rutiere;
- să aplice corect primul ajutor în traficul rutier.

Conducătorii/conducătoarele de troleibuz (categoria F), vor demonstra:

- deprinderi de conducere (în spațiul limitat, staționarea în siguranță pentru îmbarcarea/debarcarea pasagerilor) în siguranță a troleibuzelor în corespundere cu prevederile legislației rutiere naționale/internaționale, cu caracteristicile tehnice ale troleibuzului, adaptate la condițiile și situațiile rutiere, prevenind incidente, accidente rutiere, defecte a rețelei de contact și promovând normele deontologice în traficul rutier.

Bibliografie

Bibliografia este prezentată în curriculumul unităților de curs.

CURRICULUM

Bazele legislației în traficul rutier

1. Preliminarii

Obiectivul unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul de a conduce troleibuzul în siguranță și în conformitate cu cerințele legislației circulației rutiere.

Precondițiile pentru predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări;
- competența de a comunica în limba maternă;
- competențe digitale;
- competențe sociale și civice.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs „Bazele legislației în traficul rutier” vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul de troleibuz de categoria „F” și identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea troleibuzului în conformitate cu prevederile legislației rutiere;

CP2. Conducerea troleibuzului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CT3. Formarea unui stil de viață sănătos și social responsabil.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor de troleibuze de categoria „F” aprobat, în calitate de document normativ destinat tuturor școlilor auto.

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipe de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii Unității de formare	120	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători de autovehicule de categoria „B/B1” în urma predării unității de curs „Bazele legislației în traficul rutier”, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor.

4. Distribuția orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Dispoziții generale	12	6	6	4	2
2	Conducătorii de vehicule/troleibuze și obligațiile acestora	12	6	6	4	2
3	Organizarea și dirijarea circulației rutiere	40	20	20	14	6
4	Reguli privind circulația vehiculelor/troleibuzelor	40	20	20	12	8
5	Obligații pentru proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere	8	4	4	2	2
6	Contravenții și infracțiuni în domeniul circulației rutiere	8	4	4	2	2
Total ore:		120	60	60	38	22

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Dispoziții generale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sistemul național și internațional de organizare a circulației rutiere: acte normative naționale și internaționale în domeniul siguranței traficului rutier. 2. Conceptul sistemului „Conducător auto–autovehicul–drum–mediu ambiant”. 3. Regulamentul Circulației Rutiere: structură, noțiuni și termeni de bază. 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie dispozițiile generale privind legislația rutieră • să utilizeze noțiunile și termenii de bază, conform sensului Regulamentului Circulației Rutiere
Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cerințe față de conducătorul de vehicul. 2. Obligațiile conducătorului de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării. 3. Obligațiile conducătorului de vehicul față de reprezentanții organelor de stat. 4. Obligații și comportament în raport cu alți participanți la trafic. 5. Obligațiile conducătorilor de vehicule implicați într-un accident de circulație. 6. Restricții privind conducătorii de vehicule. 	<ul style="list-style-type: none"> • să formuleze drepturile, obligațiile și restricțiile pentru conducătorii de vehicule • să enumere situațiile și condițiile rutiere în care conducătorul trebuie să conducă automobilul cu atenție sporită • să descrie acțiunile conducătorului implicat într-un accident rutier
Organizarea și dirijarea circulației rutiere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mijloace de organizare și dirijare a circulației rutiere. Clasamentul acestora. 2. Semnalele agentului de circulație. 3. Semnalele luminoase. 4. Marcajele rutiere. 5. Indicatoarele rutiere. 6. Mijloacele de identificare a unor vehicule. Semnele distinctive. 7. Semnalizarea lucrărilor de drum. 8. Semnalele conducătorilor de vehicule și utilizarea dispozitivelor de iluminare. 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie structura și principiile de funcționare a sistemului de organizare a circulației rutiere • să identifice semnificația indicatoarelor rutiere și să respecte particularitățile de utilizare a acestora • să descrie semnificația marcajelor rutiere și particularitățile de aplicare a acestora • să execute în mod regulamentar semnalele agentului de circulație • să identifice și să execute în mod regulamentar semnalele luminoase • să utilizeze în mod regulamentar dispozitivele de iluminare a vehiculelor rutiere • să descrie semnificația mijloacelor de semnalizare a lucrărilor pe drum • să descrie semnificația mijloacelor de identificare a unor vehicule
Reguli privind circulația vehiculelor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Începutul deplasării și schimbarea direcției de mers. 2. Poziția vehiculelor pe carosabil. 3. Viteza de deplasare și spațiul dintre vehicule. 4. Depășirea și trecerea în sensuri opuse. 5. Circulația în intersecții. Traversarea căilor ferate. 6. Oprirea, staționarea, parcarele vehiculelor. 7. Remorcarea autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor. 8. Transportul de persoane. 	<ul style="list-style-type: none"> • să explice regulile de circulație specifice începutului deplasării vehiculului și schimbării direcției de mers a lui • să identifice tipul drumului public și să respecte regulile de amplasare, circulație pe carosabil • să conducă autovehiculul în conformitate cu limita regulamentară de viteză • să determine valorile de siguranță a vitezei de circulație, a spațiului între

	<p>9. Transportarea încărcăturilor.</p> <p>10. Circulația prin zonele rezidențiale și pietonale. Circulația pe autostrăzi.</p> <p>11. Circulația autovehiculelor în traficul internațional. Instruirea în conducerea autovehiculelor.</p> <p>12. Reguli privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule.</p> <p>13. Circulația bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și pietonilor cu cărucioare manuale. Circulația pietonilor și a coloanelor.</p> <p>14. Condiții tehnice privind admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor.</p>	<p>vehicule în funcție de condițiile și situațiile rutiere</p> <ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitatea și regulile de depășire, de trecere în sensuri opuse • să identifice tipul intersecției • să explice regulile de traversare a intersecțiilor • să rezolve exerciții cu determinarea ordinii de traversare a intersecției de diferit tip • să descrie regulile de traversare a căilor ferate • să descrie și să respecte regulile de oprire, staționare și parcare a vehiculelor pe drumuri • să descrie modalitățile regulamentare și fiabile de remorcare a autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor • să descrie regulile privind transportul rutier de persoane, obligațiunile conducătorilor auto și a pasagerilor • să descrie regulile de transportare a încărcăturilor • să argumenteze regulile de circulație prin zonele rezidențiale și pietonale • să enumere regulile de circulație pe autostrăzi • să descrie regulile de circulație ale autovehiculelor în traficul internațional • să explice regulile privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule • să descrie modalitățile regulamentare de instruire în conducerea autovehiculelor • să descrie regulile de circulație ale bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și a pietonilor cu cărucioare manuale • să explice regulile de circulație a pietonilor și a coloanelor
<p>Obligații privind proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere</p>	<p>1. Obligațiunile persoanelor responsabile de exploatarea și starea tehnică a vehiculelor.</p> <p>2. Responsabilitățile persoanelor responsabile pentru întreținerea și exploatarea drumurilor publice și altor construcții de infrastructură rutieră.</p> <p>3. Responsabilitățile persoanelor de executarea lucrărilor de drum.</p> <p>4. Coordonarea anumitor activități cu poliția.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele, din punct de vedere al siguranței, condiții tehnice pentru admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor • să descrie obligațiile proprietarilor și responsabililor de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere • să descrie procedura de înmatriculare, înregistrare și radiere din evidența mijloacelor de transport

Contravenții în domeniul circulației rutiere	1. Contravenții în domeniul circulației rutiere. 2. Prevederile Codului civil în domeniul circulației rutiere. 3. Prevederile Codului penal în domeniul legislației rutiere. 4. Contravenții ce atentează la regimul din transporturi. 5. Contravenții în domeniul protecției mediului.	• să enumere principalele sancțiuni pentru încălcarea regulamentului circulației rutiere, regulilor de exploatare ale autovehiculelor și normelor de protecție a mediului ambiant în conformitate cu legislația Republicii Moldova
---	---	--

6. Sugestii metodologice de organizare a procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Bazele legislației în traficul rutier” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile individuale ale cursanților.

Instruirea conducătorilor de troleibuz este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competențe profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de troleibuz pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În procesul de instruire se va ține cont de:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de către profesor. *Strategia didactică* este un termen unificator, integrator, care reunește sarcinile de învățare cu situațiile de învățare, reprezentând un sistem complex și coerent de mijloace, metode, materiale și alte resurse educaționale care vizează atingerea obiectivelor lecției.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ se bazează pe un șir de principii didactice:

- *principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor*, participarea conștientă a cursantului la actul învățării, respectiv înțelegerea cât mai clară și profundă a materialului de învățat; implicarea cursanților într-o multitudine de activități: ascultare, scriere, dezbateri, experimentare, rezolvare de probleme, creație etc.;
- *principiul accesibilității și individualizării învățării*, accesibilitatea conținutului, a metodelor și tehnicilor instruirii, a limbajului și formelor de activitate etc. pentru a realiza concordanța dintre posibilitățile cursanților și dificultățile învățării. Se realizează prin selecționarea și gradualitatea informațiilor științifice care conduc la însușirea cunoștințelor și la formarea unor deprinderi;
- *principiul legăturii teoriei cu practica*, lecțiile să ofere suficiente ocazii de valorificare, în practică, a cunoștințelor teoretice, adică transferul învățării în circumstanțe noi;
- *principiul însușirii temeinice/durabile a cunoștințelor și deprinderilor*, însușirea durabilă a cunoștințelor, astfel încât să poată fi actualizate și utilizate, ori de câte ori, sunt necesare; persistența în timp și fidelitatea celor însușite de către cursanți, precum și profunzimea (implementarea lor în sistemul de personalitate) și mobilitatea lor în reproducerea informațiilor/datelor acumulate;
- *principiul sistematizării și continuității în învățare*, desfășurarea ordonată, logică și pedagogică a conținuturilor predării și învățării; sistematizarea tematică a programelor de formare, a curriculumului, a planificărilor calendaristice, a unităților de învățare și a lecțiilor.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să valorifice potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant.

Aceasta vizează aspecte de individualizare a învățării, care presupune personalizarea învățării, adaptarea activității didactice la particularitățile individuale ale cursantului, și poate fi realizată prin următoarele procedee:

- *personalizarea obiectivelor* (adaptarea acestora la posibilitățile reale ale cursantului);
- *personalizarea activităților de învățare*, cursantul putând alege modalitatea preferată de lucru;
- *adaptarea timpului necesar pentru învățare* (ținând cont de ritmul propriu al fiecărui cursant);

- *adaptarea materialelor de instruire* (fișe diferențiate, suporturi audio-video, planșe didactice, imagini etc.);
- *învățarea asistată de calculator* (realizarea lecțiilor în PPT);
- *individualizarea sarcinilor pentru acasă* (sarcini comune și diferențiate). Respectarea acestor procedee motivează cursanții în procesul de învățare și sporește succesul/rezultatele.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Bazele legislației în traficul rutier”, cursanții studiază individual:

- literatura obligatorie indicată în curriculum;
- actele normative care reglementează circulația rutieră;
- execută sarcinile pentru acasă.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Evaluarea (examinarea) este actul didactic complex integrat întregului proces de învățământ, care asigură evidențierea cantității cunoștințelor dobândite și valoarea, nivelul, performanțele și eficiența acestora la un moment dat - în mod curent, periodic și final, oferind soluții de perfecționare a actului de predare-învățare.

Pentru o evaluare credibilă se recomandă combinarea metodelor/ instrumentelor de evaluare. Profesorul poate elabora, în conformitate cu obiectivele proiectate, o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de predare-învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a demonstra rezultate și progres.

Se va pune accent pe autoevaluarea deciziilor individuale/ personale, pe obiectivitate și spiritul autocritic, pe potențialul intelectual, direcționate spre autoafirmarea cursantului, prin menținerea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practică și luând în considerație prevederile programului de formare a conducătorilor de autovehicule, se propune următorul model de evaluare:

Tipul de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	- Modul de rezolvare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	- Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	Cunoașterea, operarea și aplicarea principiilor și regulilor de organizare a circulației rutiere - Respectarea legislației rutiere în traficul rutier		

Referințe bibliografice

- ✓ Convenția privind traficul rutier și Convenția privind indicatoarele și semnalele din 1968 (Viena).
- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 1127/2008 cu privire la aprobarea modelelor permiselor de conducere de tip nou.
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 12/2009 pentru aprobarea Normelor privind examinarea medicală a conducătorilor de vehicule și a candidaților pentru obținerea permisului de conducere.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.

- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.

CURRICULUM

Comportament și siguranță în conducerea troleibuzului

1. Preliminarii

Obiectivul unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul de a conduce troleibuzul în siguranță în diverse situații și condiții rutiere, într-un mod econom și sigur.

Precondițiile pentru predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări;
- competența de a comunica în limba maternă;
- competențe digitale;
- competențe sociale și civice.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs „Comportament și siguranță în conducerea troleibuzului” vizează dobândirea de competențe profesionale, identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea troleibuzului în conformitate cu prevederile legislației în traficul rutier;

CP2. Conducerea troleibuzului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CT3. Formarea unui stil de viață sănătos și social responsabil.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor de troleibuz de categoria „F” aprobat în calitate de document normativ.

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipe de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligatoriu	Colaboratorii Unității de formare	210	Test

Reieșind din obiectivul principal al modului și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători de troleibuz în urma predării unității de curs „Comportament și siguranță în conducerea troleibuzului”, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor.

4. Distribuirea orelor

Nr. Ord	Unități de învățare	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiul individual	Contact direct	
					Teoretice	Practice/ Seminare
1.	Exigențe ergonomice în conducerea autovehiculului/troleibuzului	4	2	2	1	1
2.	Tehnica utilizării dispozitivelor de comandă, de iluminare și semnalizare în conducerea autovehiculului/troleibuzului	8	4	4	2	2
3.	Sistemul „Conducător-Autovehicul-Drum-Mediu” (CADM)	20	10	10	6	4
4.	Particularitățile de conducere a autovehiculului în diverse condiții și situații rutiere	28	14	14	6	8
5.	Securitatea anti incendiară	12	6	6	3	3

6.	Dinamica și stabilitatea autovehiculului/troleibuzului	4	2	2	1	1
7.	Sistemul de siguranță și informativitatea autovehiculului/troleibuzului	4	2	2	1	1
8.	Modalități de manevrare	4	2	2	1	1
9.	Conducerea preventivă în diverse situații și condiții rutiere	16	8	8	4	4
10.	Normarea activității conducătorului de autovehicul/troleibuz	8	4	4	2	2
11.	Principiul de mișcare a troleibuzului	4	2	2	2	
12.	Obligațiunile conducătorului de troleibuz	4	2	2	2	
13.	Organizarea circulației troleibuzelor	54	27	27	20	7
14.	Dirijarea fluxului de pasageri în troleibuz	8	4	4	2	2
15.	Viteza de deplasare și spațiul între troleibuze	10	5	5	4	1
16.	Stabilitatea și maniabilitatea troleibuzului	14	7	7	4	3
17.	Oprirea tehnică și urmarea cursei reduse	4	2	2	2	-
18.	Sistemul serviciului de depănare tehnică la linie. Ajutorul tehnic urgent	4	2	2	2	-
Total ore		210	105	105	65	40

5. Desfășurarea activității

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Exigențe ergonomice în conducerea autovehiculului/troleibuzului	1. Poziționarea optimă a conducătorului la volan 1. Igiena locului de muncă	<ul style="list-style-type: none"> să descrie poziționarea corectă a conducătorului auto în funcție de particularitățile antropometrice; să formuleze cerințele la locul de muncă al conducătorului de autovehicul;
Utilizarea dispozitivelor de comandă, de iluminare și semnalizare în conducerea autovehiculului/troleibuzului	1. Utilizarea dispozitivelor de comandă, iluminare și semnalizare 2. Demarajul 3. Frânarea în siguranță	<ul style="list-style-type: none"> să enumere dispozitivele de comandă, iluminare și semnalizare; să formuleze reguli de mânăuire corectă a volanului; să enumere principiile de distribuire a atenției șoferului în procesul de circulație; să descrie modalitățile demarajului; să formuleze modalitățile de frânare în funcție de condițiile și situațiile rutiere; să descrie tehnici corecte de lucru cu dispozitivele de comandă ale autovehiculului; să formuleze acțiuni corecte de utilizare a dispozitivelor de iluminare și celor informative;
Sistemul „Conducător-Autovehicul-Drum-Mediu” (CADM)	1. Factorul uman în cadrul CADM 2. Proprietățile constructive, tehnice, exploataționale, dinamice, de stabilitate și maniabilitate	<ul style="list-style-type: none"> să descrie mecanismul de interacțiune a elementelor sistemului conducător auto-autovehicul-drum-mediu; să descrie particularitățile psihofiziologice ce caracterizează activitatea și fiabilitatea conducătorului de autovehicul;

	<p>3. Drumul și mediul</p> <p>4. Accidentele în traficul rutier</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere cauzele comiterii accidentelor rutiere; • să identifice situațiile rutiere periculoase și să întreprindă acțiuni pentru evitarea accidentului rutier; • să dea explicații la corespunderea dimensiunilor admisibile de gabarite a autovehiculului cu parametrii benzilor de circulație, infrastructurii rutiere; • să aprecieze influența parametrilor geometrici și dinamici asupra capacității de trecere și stabilității de deplasare a vehiculului; • să enumere parametrii și să descrie natura influenței lor la proprietățile dinamice ale autovehiculului: accelerare; decelerare; stabilitate; maniabilitate; capacitatea de trecere • să descrie forțele ce acționează la diferite sectoare de drum și să evalueze gradul lor de pericol; • să descrie clasificarea, componentele, parametrii drumului și influența lor asupra siguranței, capacității de trecere; • să aprecieze corect rolul mediului în conducerea vehiculului și să ia măsuri adecvate pentru siguranța în trafic;
<p>Particularitățile de conducere a autovehiculului/troleibuzului în diverse condiții și situații rutiere</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea autovehiculului în spațiu limitat 2. Conducerea auto în trafic dens 3. Modalități de manevrare în diferite situații rutiere 4. Conducerea a autovehiculului în condiții dificile: noapte; ceață; ploaie; zăpadă și gheață 5. Particularitățile de conducere ale autovehiculului în coloană, la nivel cu cale ferată, pe lângă stațiile vehiculelor de rută, pe trecerile pentru pietoni, în mod econom și ecologic 	<ul style="list-style-type: none"> • să aleagă în mod argumentat modalități de conducere a vehiculului în diverse condiții și situații rutiere; • să descrie modalitățile de manevrare în intersecții, inclusiv la cele cu sens giratoriu de circulație; • să descrie particularitățile de conducere a autovehiculului la trecerile la nivel cu calea ferată; • să enumere acțiunile șoferului în cazul conducerii autovehiculului pe lângă stațiile vehiculelor de rută și la trecerile pentru pietoni; • să descrie modalitățile de conducere a autovehiculului în mod sigur, ecologic și econom;
<p>Securitatea anti incendiară</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cauza producerii incendiu la autovehicul. 2. Măsuri de prevenire a incendiilor. 3. Obligații ale conducătorilor auto pentru prevenirea incendiilor. 	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere cauze de produce incendiu la autovehicul; • să descrie măsuri tehnice și tehnologice de prevenire a incendiilor; • să enumere obligații ale conducătorilor auto pentru prevenirea incendiilor; • să descrie modalitatea de acționare în caz de incendiu la autovehicul;

	4. Modalitatea de acționare în caz de incendiu la autovehicul.	
Dinamica și stabilitatea autovehiculului/troleibuzului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bilanțul de tracțiune și de putere a automobilului/troleibuzului 2. Forțe ce acționează asupra unui vehicul în mișcare la diferite tronsoane de drum 3. Procesul de demarare și de decelerare a autovehiculului 4. Modalități de frânare și de oprire al autovehiculului 5. Maniabilitatea vehiculelor 6. Stabilitatea vehiculelor 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie esența fizică a bilanțului de tracțiune și de putere a autovehiculului; • să enumere forțele ce acționează asupra unui vehicul; • să descrie procesul de demarare al vehiculului; • să descrie procesul de decelerare al vehiculului; • să descrie noțiunile: spațiu de oprire urgentă, spațiu de frânare; • să descrie semnificația: frânei de serviciu, frânei auxiliare, frânei de rezervă, frânei de staționare; • să enumere modalitățile de frânare; • să descrie modalitățile de oprire a vehiculului; • să enumere factorii ce influențează devierea autovehiculului de la traiectoria de deplasare; • să descrie cauzele ce provoacă virarea în exces și pericolul acestei virări; • să caracterizeze stabilitatea longitudinală și transversală a autovehiculului; • să descrie modalitățile de menținere a stabilității roților contra derapajului; • să descrie cauzele ce provoacă derapajul roților din spate sau din față; • să descrie acțiunile conducătorului pentru a opri derapajul în cazul autovehiculului la care tracțiunea este pe puntea din spate; • să enumere parametrii constructivi care influențează asupra capacității autovehiculului de a se opune derapării și patinării; • să enumere parametrii constructivi care influențează proprietățile de stabilitate ale autovehiculului contra răsturnării transversale; • să descrie factorii ce influențează valoarea vitezei critice la deplasarea în curbă; • să descrie influența încărcăturii asupra stabilității transversale a autovehiculului;
Sistemul de siguranță și informativitatea autovehiculului/troleibuzului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Autovehiculul/troleibuzul și siguranța traficului rutier 2. Siguranța activă, pasivă, post - crash și ecologică a vehiculului 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principalii parametri constructivi ce caracterizează maniabilitatea și capacitatea de trecere a unui vehicul; • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța activă a autovehiculului; • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța pasivă interioară și exterioară a autovehiculului; • să descrie semnificația elementelor de protejare interioară; • să descrie semnificația elementelor de protejare exterioară; • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța post - crash a autovehiculului; • să descrie proprietățile constructive ce constituie siguranța ecologică a autovehiculului; • să descrie influența produșilor poluanți asupra mediului;

Modalități de manevrare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modalități de circulație în intersecții 2. Modalități de preselecție a benzii 3. Modalități de depășire și trecerea în sensuri opuse 4. Ordinea de trecerea în sensuri opuse 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitățile și procedeele de orientare înainte de intrarea în intersecție; • să descrie modalitățile de manevrare la dreapta, stânga sau întoarcerii în intersecție; • să descrie factorii ce trebuie luați în calcul înainte de efectuarea manevrei de depășire; • să descrie modalitatea de depășire; • să descrie modalitatea de preselecție a benzii; • să descrie factorii ce trebuie luați în calcul în cazul trecerii în sensuri opuse, inclusiv pe timp de noapte;
Conducerea preventivă în diferite situații și condiții rutiere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea troleibuzului în spațiu limitat 2. Conducerea troleibuzului în fluxul dens de transport. 3. Conducerea troleibuzului pe trecerile pentru pietoni 4. Conducerea troleibuzului pe lângă stațiile vehiculelor de rută 5. Conducerea troleibuzului la trecerile la nivel cu calea ferată 6. Conducerea troleibuzului în timpul remorcării și deplasării în coloană 7. Conducerea troleibuzului în limita curbelor periculoase, rampă și pantă 8. Conducerea troleibuzului pe poduri și în tuneluri 9. Conducerea preventivă: noaptea, pe timp cu ceață, ploaie, vara, toamna, iarna, în condiții de câmp vizual limitat 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitățile de efectuare a manevrărilor în spațiu limitat; • să descrie tehnica conducerii în rampă/pantă în funcție de categoria troleibuzului, gradul de înclinare și starea drumului; • să descrie noțiunile de gabarit static și dinamic lateral în funcție de viteza de deplasare; • să descrie modalitățile de selectare a spațiului de siguranță în cazul deplasării în fluxul dens de transport; • să descrie indicii prin care pot fi determinate intențiile de manevrare ale conducătorului vehiculului; • să descrie viteza admisibilă și treapta cutiei de viteze recomandată în funcție de raza curbei, starea drumului și rezistența la rostogolire; • să descrie modalitățile de circulație la treceri pentru pietoni și cauzele ce provoacă situațiile de conflict între conducătorii de vehicule și pietoni; • să descrie ordinea de circulație pe lângă stațiile vehiculelor de rută; • să descrie particularitățile existente în cazul deplasării prin trecerile la nivel cu căile ferate; • să descrie modalitățile de efectuare a remorcării în siguranță; • să descrie cerințele față de conducător în timpul deplasării în coloană; • să enumere factorii de risc în cazul circulației în limita curbelor periculoase; • să descrie procesul de trecere prin curbi periculoase; • să descrie particularitățile și modalitățile de circulație în rampă/pantă; • să descrie modalitățile de circulație pe poduri și în tuneluri; <p>să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de noapte;</p> <ul style="list-style-type: none"> • să descrie actualitatea de respectare a regimului de muncă; • să enumere indicii de oboseală și riscuri de conducere pe timp de noapte; • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de ceață; • să descrie modalitățile de selectare a vitezei de deplasare și spațiului de siguranță în condiții de vizibilitate redusă;

		<ul style="list-style-type: none"> • să enumere acțiunile recomandate conducătorului în caz de ceață densă și precipitații abundente; • să descrie modalități de conducere pe timp de ploaie; • să descrie fenomenul și indicii de acvaplanare; • să descrie particularitățile de conducere în condiții de câmp vizual limitat; • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de iarnă; • să descrie modalitatea de determinare și respectare a regimului de viteză pe carosabilul umed, alunecos; • să enumere condițiile de producere a derapajului; • să descrie particularitățile de conducere pe timp de primăvară și toamnă; • să descrie particularitățile de conducere pe timp de vară;
Normarea activității conducătorului de troleibuz	1. Normarea activității conducătorului, norme și indici de exploatare a vehiculului	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere normele privind timpul de conducere și perioadele de odihnă stabilite de actele normative;
Principiul de mișcare a troleibuzului	1. Istoria apariției troleibuzului 2. Elementele teoretice, principiul mișcării troleibuzului	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie elementele și principiile de mișcare a troleibuzului
Obligațiunile conducătorului de troleibuz	1. Instrucțiunea de funcție a conducătorului de troleibuzului 2. Obligațiunile conducătorului de troleibuz, noțiuni generale	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie instrucțiunea de funcție a conducătorului de troleibuz; • să enumere obligațiunile conducătorului de troleibuz;
Organizarea circulației troleibuzelor	1. Organizarea circulației pe itinerar 2. Cauzele producerii accidentelor rutiere 3. Serviciul Securității interne, revizorul securității circulației 4. Actele conducătorului de troleibuz, caracteristica actelor conducătorului de troleibuz. 5. Carnetul conducătorului de troleibuz. 6. Locul de muncă a conducătorului de troleibuz, cabina acestuia	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie serviciul rețelelor de contact, structura și componentele serviciului de depanare a rețelei de contact; • să enumere regulile de trecere a macazurilor; • să descrie principiul organizării circulației mijloacelor de transport, îndeosebi a troleibuzului la traseu/ pe itinerar; • să enumere cauzele producerii accidentelor și bazele securității rutiere; • să descrie funcția și abilitățile revizorului securității circulației rutiere; • să enumere actele obligatorii ale conducătorului de troleibuz la linie ; • să descrie destinația carnetului conducătorului de troleibuz; • să descrie cabina , panourile dispozitivelor de comandă; • să descrie ordinea activării sistemelor și dispozitivelor troleibuzului;

	<p>7. Registrul de bord a troleibuzului</p> <p>8. Prezentarea la serviciului a conducătorului de troleibuz în schimbul I.</p> <p>9. Primirea troleibuzului în parc</p> <p>10. Obligațiunile conducătorului de troleibuz în timpul serviciului</p> <p>11. Regulile de apropiere și pornire a troleibuzului în/din stații</p> <p>12. Regulile de îmbarcare/debarcare a pasagerilor</p> <p>13. Ordinea și regulile de primire a troleibuzului în schimbul II</p> <p>14. Echipamentul troleibuzului</p> <p>15. Regulile de deplasare a troleibuzului în depou</p> <p>16. Sistemul de dirijare a circulației troleibuzelor, dispeceratele R.T.E</p> <p>17. Itinerarul troleibuzului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie destinația și semnificația registrului de bord; • să enumere ordinea sosirii conducătorului de troleibuz la serviciu în schimbul I. • să descrie verificarea troleibuzului; • să enumere regulile de conduită a conducătorului în timpul șofatului în vederea asigurării siguranței pasagerilor; • să descrie manevrarea troleibuzului în apropierea stațiilor; • să enumere acțiunile conducătorului de troleibuz în vederea asigurării siguranței pasagerilor în timpul îmbarcării/debarcării; • să enumere regulile de primire a troleibuzului în depou, la traseu în schimbul II; • să descrie echipamentul obligator pentru troleibuz; • să enumere elementele siguranței în timpul deplasării troleibuzului în depou; • să descrie sistemul de dispecerate a R.T.E să descrie funcțiile dispeceratelor; • să descrie orarul de lucru al conducătorului de troleibuz: timpul de muncă, pauzele;
Dirijarea fluxului de pasageri în troleibuz	<p>1. Metodele și principiile de folosire a ușilor troleibuzului</p> <p>2. Fluxul de pasageri și metodele de examinare</p> <p>3. Dirijarea fluxului de pasageri în troleibuz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să prezinte regulile de folosire a transportului urban, tipurile metodelor de examinare; • să descrie principiile de utilizare a ușilor pentru dirijarea fluxului de pasageri în troleibuz;
Viteza de deplasare și spațiul între troleibuze	<p>1. Viteza de deplasare a troleibuzului</p> <p>2. Distanța de securitate dintre troleibuze în mișcare, în staționare</p> <p>3. Spațiul de frânare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie vitezele maxime pentru troleibuz pe diferite porțiuni de drum; • să descrie distanțele între troleibuze în mișcare și în staționare; • să descrie spațiul admisibil la frânarea de urgență, factorii care influențează spațiul de frânare;
Stabilitatea și maniabilitatea troleibuzului	<p>1. Derapajul</p> <p>2. Principiile de evitare a derapajului</p> <p>3. Alunecarea/Patinarea</p> <p>4. Principiile de evitare a alunecării/patinării</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie-cauzele apariției și acțiunile de evitare derapajului; • să descrie cauzele apariției și acțiunile de evitare a patinării;
Oprirea tehnică și urmarea cursei reduse.	<p>1. Oprirea tehnică</p> <p>2. Cursa redusă</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie semnificația și rolul opririi tehnice și cursei reduse;

Sistemul serviciului de depănare tehnică	1. Sistemul serviciului de depănare tehnică la linie 2. Asistența tehnică urgentă	• să enumere obligațiunile conducătorului de troleibuz în cazul defectării pe itinerar;
---	--	---

6. Sugestii metodologice de organizare a procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Comportament și siguranță în conducerea troleibuzului” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă, într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile individuale ale cursanților.

Instruirea conducătorilor de troleibuz este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de troleibuz pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

Cerințe metodologice:

- strategiile didactice aplicate sunt derivate din specificul componentelor competenței – cunoștințe, capacități, atitudini, formând și dezvoltând trăsături caracteriale și comportamentale;
- metodele de predare-învățare sunt utilizate adecvat pentru a menține cursantul într-o situație favorabilă învățării ca rezultat al unui efort personal liber consimțit și responsabil asumat;
- metodele se vor alterna, luându-se în considerație condițiile de învățare, particularitățile individuale și experiențele cursanților, conceptul metodologic va decurge din competența profesională și culturală generală a cadrului didactic.

Metode didactice utilizate:

- expunerea ca metodă complexă de comunicare sistematică a cunoștințelor (mini-prelegere, descriere, explicație);
- conversația ca metodă care vehiculează cunoștințele prin intermediul dialogului (întrebări-răspunsuri), al discuțiilor colective sau dezbaterilor;
- asaltul de idei (brainstorming-ul) ca o modalitate de elaborare în cadrul grupului, în mod spontan și continuu, a ideilor, modelelor și soluțiilor, necesare și aplicate ulterior în traficul rutier;
- problematizarea ca modalitate de a genera la cursanți stări conflictuale între ceea ce știu și ceea ce li se propune să învețe;
- lectura, ca exercițiu de ghidare, analiză, interpretare, identificare și documentare din diferite surse;
- argumentarea, ca modalitate complexă și dinamică de susținere a propriilor idei, însoțită de instrumente logice (raționamente, judecăți de valoare etc.);
- studiul de caz, ca examinare a unor situații concrete din traficul rutier în vederea identificării incidentelor și neconformităților din traficul rutier;
- cooperarea, ca modalitate de a studia eficient în echipă un subiect complex, îmbinând contribuția individuală cu cea a grupului;
- jocul pe rol, ca metodă de exersare a unor modele de comportament în situații create.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Comportament și siguranță în conducerea troleibuzului”, cursanții studiază individual:

- literatura obligatorie indicată în curriculum;
- actele normative care reglementează circulația rutieră;
- execută sarcinile pentru acasă.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Strategiile de evaluare oferă cursanților suficiente și variate posibilități de a demonstra:

- *ceea ce știu* (ca ansamblu de cunoștințe teoretice),
- *ceea ce pot să facă* (cunoștințe funcționale: priceperi, deprinderi, abilități etc., de a aplica cunoștințele),
- *ceea ce pot să fie* (conștientizează cunoștințele funcționale și mai ales *cum pot să acționeze* în situații-problemă sau situații semnificative din traficul rutier, adică, manifestarea competențelor specifice disciplinei).

Pentru o evaluare credibilă se recomandă combinarea metodelor/ instrumentelor de evaluare. Profesorul poate elabora, în conformitate cu obiectivele proiectate, o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de predare-învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a demonstra rezultate și progres.

Se va pune accent pe autoevaluarea deciziilor individuale/ personale, pe obiectivitate și spiritul autocritic, pe potențialul intelectual, direcționate spre autoafirmarea cursantului, prin menținerea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practică și luând în considerație prevederile programului de formare a conducătorilor de autovehicule, se propune următorul model de evaluare:

Tip activitate	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs/seminar	- Modul de rezolvare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine)	- Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	- Cunoașterea și aplicarea principiilor de conducere preventivă - Cunoașterea și respectarea modalităților de conducere a troleibuzelor în mod sigur, ecologic și econom		

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- ✓ Buimestru L. Conducerea auto – aptitudine personală/performanță profesională. „Monitorizarea cunoașterii axată pe obținerea performanțelor”. Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2016, p.353-360.
- ✓ Buimestru L. Evaluarea conducerii auto din perspectiva formării competențelor // Univers Pedagogic, 2017, nr. 3, p. 58-64.
- ✓ Buimestru L. Individualitatea conducătorului auto raportată la stilul de conducere. „Structura și dinamica personalității umane în epoca globalizării: perspective psihic-sociopedagogice”. Materialele Conferinței științifice cu participare internațională. Bălți: Universitatea de Stat „A. Russo”, 2017, p.63-66.
- ✓ Buimestru L. Conducătorul auto – element reprezentativ al sistemului CADM. În: *Transporturi: inginerie, economie și management*. Materialele Conferinței științifico-practice naționale. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2017, p.94-98.
- ✓ Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.
- ✓ Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000.
- ✓ Gaiginschi R., Filip I. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnica, 2002.
- ✓ Havârneanu C. Evaluarea psihologică a conducătorilor auto. Iași: Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.
- ✓ Hohn M. Teoretic și aplicativ în psihologia circulației rutiere. Timișoara, 2011.
- ✓ Onceanu V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.

CURRICULUM

Construcția și exploatarea troleibuzelor

1. Preliminarii

Obiectivul unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți în scopul mentenanței troleibuzului și diagnosticării preventive a defecțiunilor periculoase, care pot provoca accidente rutiere.

Precondițiile pentru predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări;
- competența de a comunica în limba maternă;
- competențe digitale;
- competențe sociale și civice.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs „Construcția și exploatarea troleibuzelor” vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul de troleibuz de categoria „F” și identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea troleibuzului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CP2. Identificarea devierilor de la normativele tehnice și ecologice care interzic exploatarea troleibuzelor.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor de troleibuze de categoria „F” aprobat în calitate de document normativ.

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipe de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligatoriu	Colaboratorii Unității de formare	210	Test

Reieșind din obiectivul principal al modulului și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători de troleibuz, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor.

4. Distribuirea orelor

Nr. Ord	Unități de învățare	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiul individual	Contact direct	
					Teoretice	Practice/Seminare
1	Generalizări	8	4	4	2	2
2	Construcția troleibuzelor	146	73	73	40	33
3	Întreținerea tehnică și exploatarea troleibuzelor	56	28	28	20	8
Total ore:		210	105	105	62	43

1. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Generalizări	1. Tipurile de troleibuze. Construcția caroseriei și a șasiului troleibuzului	• să descrie avantajele și dezavantajele troleibuzelor de diferite tipuri;

	<p>2. Agregatele și mecanismele principale ale troleibuzelor</p> <p>3. Caracteristicile tehnice ale troleibuzelor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să explice destinația sistemului de încălzire și de ventilare; • să enumere principalele caracteristici tehnice ale troleibuzelor; • să descrie combinarea și interacțiunea agregatelor și mecanismelor troleibuzelor;
Construcția troleibuzelor	<p>1. Troleul PT-6И, capul de troleu ГТ-14А</p> <p>2. Construcția șasiului, destinația acestuia, utilajul instalat pe șasiu</p> <p>3. Sistemului de recuperare și captare a barelor de troleu</p> <p>4. Puntea din față a troleibuzului</p> <p>5. Puntea din față a troleibuzului tip ZF la ACSM</p> <p>6. Sisteme pneumatice ale troleibuzelor</p> <p>7. Construcția generală a utilajului pneumatic a troleibuzelor</p> <p>8. Motorul de tracțiune, parametrii tehnici, defecțiunile posibile</p> <p>9. Motorul compresor, tipurile și diferențele constructive</p> <p>10. Construcția și funcționarea complexului hidraulic a sistemului de direcție</p> <p>11. Construcția și funcționare amortizoarelor suspensiei</p> <p>12. Motorul pompei hidraulice Г-732А</p> <p>13. Construcția și funcționarea mecanismului de direcție</p> <p>14. Utilajul pneumatic al troleibuzelor</p> <p>15. Regulatorul de presiune</p> <p>16. Construcția și funcționarea amplificatorului hidraulic</p> <p>17. Sistemul de încălzire a troleibuzului, construcția și principiul de funcționare al acestuia.</p> <p>18. Motorul sistemului de ștergere a parbrizului МЭ-221</p> <p>19. Generatorul / convertizorul ПН-3</p> <p>20. Mecanismul de direcție și amplificatorul hidraulic</p> <p>21. Compresorul troleibuzului</p> <p>22. Blocul de pregătire a aerului comprimat</p> <p>23. Bateria de acumuloare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie aparatele, agregatele și dispozitivele folosite; • să explice definiția și destinația troleului; • să descrie tipurile de șasiurilor, agregatelor instalate, principiile de funcționare a sistemelor de captare/recuperare a barelor de troleu; • să descrie construcția și funcționalitatea punții din față a troleibuzelor; • să descrie sistemele pneumatice ale troleibuzelor; • să descrie destinația și principiile de exploatare corectă a motorului de tracțiune de diferite tipuri; • să descrie tipurile de motoare, principiile de funcționare; • să descrie agregatele și mecanismele folosite, destinația complexului hidraulic, amortizoarelor, defecțiunile posibile; • să descrie destinația, defectelor posibile; • să descrie construcția și principiul de funcționare a sistemului de direcție; • să descrie destinația amplificatorului hidraulic; • să descrie principiile de funcționare a sistemelor de încălzire a troleibuzului, regulile de folosire și exploatare; • să descrie sistemul de aprovizionare a troleibuzelor cu curent de tensiune joasă; • să descrie construcția mecanismului de direcție amplificatorului hidraulic și principiile de funcționare ale acestora; • să descrie destinația, construcția și tipurile compresorului, deservirea, defecțiunile posibile; • să descrie destinația, construcția, defecțiunile, părțile componente a blocului; • să descrie regulile de exploatare, a blocului de comutare și de întrerupători; • să descrie elementele pneumatice ale suspensiei, principiile de exploatare și defecțiunile posibile; • să descrie tipurile de suspensie mecanică la troleibuze, defecțiunile posibile; • să prezinte analiza diferențelor dintre sistemele de pornire/frânare la diferite tipuri de troleibuze; • să descrie destinația controlerului, plasarea, principiile de funcționare, defecțiunile posibile; • să descrie definiția, destinația punții din spate la troleibuz, diferența constructivă a punții din spate a troleibuzului tip ZF la ACSM;

<p>24. Întrerupătorul bateriei de acumuloare, blocul de comutare și de întrerupători</p> <p>25. Construcția și funcționarea elementelor pneumatice a suspensiei, funcționarea reguletoarelor nivelului de podea</p> <p>26. Construcția și funcționarea elementelor mecanice a suspensiei troleibuzelor (resorturi, tije de reacție</p> <p>27. Sistemele de pornire/frânare a troleibuzelor</p> <p>28. Controlerul de pornire și de frânare</p> <p>29. Puntea din spate a troleibuzului</p> <p>30. Puntea din spate a troleibuzului tip ZF la ACSM</p> <p>31. Reductorul central</p> <p>32. Diferențialul reductorului central.</p> <p>33. Reductorul de bord</p> <p>34. Agregatele plasate pe acoperiș, blocul de protecție BZ-1, blocul de contacte și comutare a polarității</p> <p>35. Utilajul de pe acoperiș</p> <p>36. Lada 1 de pe acoperișul troleibuzului.</p> <p>37. Lada 2 de pe acoperișul troleibuzului.</p> <p>38. Panoul de comandă a conducătorului de troleibuz.</p> <p>39. Sistemele de frânare a troleibuzelor</p> <p>40. Robinetele de frânare a troleibuzelor</p> <p>41. Cilindrii de frânare a sistemului pneumatic</p> <p>42. Blocul de protecție BZ-2, sistemul anti-blocare ABS</p> <p>43. Frâna de staționare a troleibuzului</p> <p>44. Întrerupătoarele automate, siguranțele de tensiune înaltă și joasă</p> <p>45. Sistemul de închidere-deschidere a ușilor</p> <p>46. Iluminarea salonului, scării ușilor, cabinei conducătorului</p> <p>47. Blocul de întrerupători și semnalizare, panoul de verificare a tensiunii și presiunii.</p> <p>48. Procesul și modul de conectare și deconectare a</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie agregatele plasate pe acoperiș, destinația acestora; • să descrie contactoarele, construcția, principiile de lucru și defecțiunile acestora; • să descrie destinația, construcția, defectele posibile, principiile exploatării și deservirii reductorului central; • să descrie destinația, construcția, principiul funcționării, reductorului central al punții din spate, diferențialului reductorului central, reductorului de bord, arborelui cardanic; • să descrie destinația, construcția, sistemelor de frânare a troleibuzelor; • să descrie destinația și amplasarea agregatelor și blocurilor; • să descrie pictogramele de pe panoul de comandă și funcțiile de dirijare; • să descrie definiția, destinația, regulile de funcționare și folosire a siguranțelor; • să descrie sistemele de închidere a ușilor, sistemele de securizare a pasagerilor, defecte posibile; • să descrie descrierea sistemelor de iluminare a troleibuzului; • să descrie destinații ași principiile funcționării, descrierea plasării blocurilor întrerupători și de semnalizare; • să descrie și să explice consecutivitatea de conectare și deconectare a utilajului electric la începutul și sfârșitul lucrului; • să descrie parametrii tehnici, destinația și construcția, defecțiunile posibile a roților și pneurilor troleibuzului; • să descrie destinația, amplasarea, descrierea, construcția și regulile de folosire, defecțiunile posibile; • să descrie destinația, amplasarea, descrierea, construcția și parametrii tehnici a dispozitivului anti-îngheț a sistemului pneumatic; • construcția și parametrii tehnici a rezervoarelor de aer comprimat a sistemului pneumatic; • să descrie destinația, amplasarea, descrierea, construcția și parametrii tehnici a motorului de tracțiune ATCD-250-4U2 și DTA; • să descrie destinația, descrierea, amplasarea, tipul de curent și alimentarea rețelei cu curent; • să descrie destinația, amplasarea, descrierea principiilor de funcționare a blocului de contacte; • să descrie, destinația, modul de utilizare a sistemului informațional;
--	--

	<p>utilajului electric la începutul lucrului și la sfârșit</p> <p>49. Roțile și pneurile troleibuzului</p> <p>50. Dispozitivul anti-îngheț</p> <p>51. Separatorul apă-ulei a sistemului pneumatic</p> <p>52. Supapa de întoarcere a compresorului</p> <p>53. Rezervoarele de aer comprimat a sistemului pneumatic</p> <p>54. Motorul de tracțiune ATCD-250/ DTA, blocul reostatelor de frânare, controlerul de mers/frânare</p> <p>55. Bobinele și regulatorul de filtrare a impulsului de curent.</p> <p>56. Invertorul de curent alternativ IPT.</p> <p>57. Blocul de contacte a încălzitorilor BKO, sistemul de iluminare și semnalizare, dispozitivele de ștergere și spălare a parbrizului, sistemul de semnalizare sonoră, blocul BKA.</p> <p>58. Sistemul informațional, tipurile și modul de utilizare</p>	
<p>Întreținerea tehnică și exploatarea troleibuzelor</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea exploatării și întreținerii tehnice 2. Întreținerea tehnică zilnică și sezonieră 3. Deservirea și principiile de reparație a punții din față 4. Defecțiunile utilajului pneumatic al troleibuzelor 5. Deservirea și principiile de reparație a mecanismului de direcție și amplificatorului hidraulic 6. Deservirea și principiile de reparație a punții din spate 7. Deservirea și reparația arborelui cardanic 8. Deservirea și reparația suspensiei, frânei de mână, de staționare 9. Defecțiunile tehnice mecanice care interzic exploatarea 10. Defecțiunile tehnice ale utilajului electric și pneumatic, care interzic exploatarea. 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie conceptul, volumul și periodicitatea lucrărilor de deservire tehnică; • să enumere cauzele care provoacă uzura prematură a anvelopelor, bateriilor de acumulare și supraconsumul materialelor de exploatare; termenul de exploatare a anvelopelor și bateriilor de acumulare; • să enumere regulile de deservire periodică a punții din spate • să descrie defecțiunile sistemului pneumatic al troleibuzului conform regulilor de exploatare; • să descrie, principiile de funcționare și de deservire a mecanismului de direcție și amplificatorului hidraulic; • să enumere verificările aflate în sarcina conducătorului auto; • să enumere defecțiunile tehnice mecanice, care interzic exploatarea troleibuzului; • să enumere defecțiunile tehnice electrice sau pneumatice, care interzic exploatarea troleibuzului.

6. Sugestii metodologice de organizare a procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Construcția și exploatarea troleibuzelor” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă, într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile individuale ale cursanților.

Instruirea conducătorilor de troleibuze este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competențe profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de motociclete pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În procesul de instruire se va ține cont de:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a cursantului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele cursantului, precum și la exigențele societății contemporane;

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de către profesor. *Strategia didactică* este un termen unificator, integrator, care reunește sarcinile de învățare cu situațiile de învățare, reprezentând un sistem complex și coerent de mijloace, metode, materiale și alte resurse educaționale care vizează atingerea obiectivelor lecției.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ se bazează pe un șir de principii didactice:

- *principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor*, participarea conștientă a cursantului la actul învățării, respectiv înțelegerea cât mai clară și profundă a materialului de învățat; implicarea cursanților într-o multitudine de activități: ascultare, scriere, dezbateri, experimentare, rezolvare de probleme, creație etc.;
- *principiul accesibilității și individualizării învățării*, accesibilitatea conținutului, a metodelor și tehnicilor instruirii, a limbajului și formelor de activitate etc. pentru a realiza concordanța dintre posibilitățile cursanților și dificultățile învățării. Se realizează prin selecționarea și gradualitatea informațiilor științifice care conduc la însușirea cunoștințelor și la formarea unor deprinderi;
- *principiul legăturii teoriei cu practica*, lecțiile să ofere suficiente ocazii de valorificare, în practică, a cunoștințelor teoretice, adică transferul învățării în circumstanțe noi;
- *principiul însușirii temeinice/durabile a cunoștințelor și deprinderilor*, însușirea durabilă a cunoștințelor, astfel încât să poată fi actualizate și utilizate, ori de câte ori, sunt necesare; persistența în timp și fidelitatea celor însușite de către cursanți, precum și profunzimea (implementarea lor în sistemul de personalitate) și mobilitatea lor în reproducerea informațiilor/datelor acumulate;
- *principiul sistematizării și continuității în învățare*, desfășurarea ordonată, logică și pedagogică a conținuturilor predării și învățării; sistematizarea tematică a programelor de formare, a curriculumului, a planificărilor calendaristice, a unităților de învățare și a lecțiilor.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cel ce învață prin proiectarea unor activități didactice, care să valorifice potențialul intelectual și formativ al fiecărui cursant.

Aceasta vizează aspecte de individualizare a învățării, care presupune personalizarea învățării, adaptarea activității didactice la particularitățile individuale ale cursantului, și poate fi realizată prin următoarele procedee:

- *personalizarea obiectivelor* (adaptarea acestora la posibilitățile reale ale cursantului);
- *personalizarea activităților de învățare*, cursantul putând alege modalitatea preferată de lucru;
- *adaptarea timpului necesar pentru învățare* (ținând cont de ritmul propriu al fiecărui cursant);
- *adaptarea materialelor de instruire* (fișe diferențiate, suporturi audio-video, planșe didactice, imagini etc.);
- *învățarea asistată de calculator* (realizarea lecțiilor în PPT);
- *individualizarea sarcinilor pentru acasă* (sarcini comune și diferențiate). Respectarea acestor procedee motivează cursanții în procesul de învățare și sporește succesul/rezultatele.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor”, cursanții studiază individual:

- literatura obligatorie indicată în curriculum;
- actele normative care reglementează circulația rutieră;
- execută sarcinile pentru acasă.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Evaluarea (examinarea) este actul didactic complex integrat întregului proces de învățământ, care asigură evidențierea cantității cunoștințelor dobândite și valoarea, nivelul, performanțele și eficiența acestora la un moment dat - în mod curent, periodic și final, oferind soluții de perfecționare a actului de predare-învățare.

Pentru o evaluare credibilă se recomandă combinarea metodelor/ instrumentelor de evaluare. Profesorul poate elabora, în conformitate cu obiectivele proiectate, o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de predare-învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a demonstra rezultate și progres.

Se va pune accent pe autoevaluarea deciziilor individuale/ personale, pe obiectivitate și spiritul autocritic, pe potențialul intelectual, direcționate spre autoafirmarea cursantului, prin menținerea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practică și luând în considerație prevederile programului de formare a conducătorilor de autovehicule, se propune următorul model de evaluare:

Tip de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	- Modul de rezolvare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	- Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	- Utilizarea corectă a cunoștințelor construcției pentru exploatare, întreținere și diagnosticare a troleibuzelor - Respectarea cerințelor tehnice pentru admiterea în circulație a troleibuzelor		

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Bobescu Gh., ș.a. Motoare pentru automobile și tractoare. Economie și ecologie. Surse energetice alternative. Volumul III Chișinău: Editura "Tehnica-Info", 2000.
- ✓ Ene V., ș. a. Tehnologii avansate la alimentarea motoarelor auto. Instalații, combustibili, toxicitate. Chișinău, 2003.
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 1047/1999 cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Regidtrul de stat al transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora.
- ✓ Regulile de exploatare tehnică a troleibuzelor, Agenția pentru dezvoltare regională a Republicii Moldova, Chișinău 2005, (actualizat).
- ✓ В. Ф. Веклич. Диагностирование технического состояния троллейбусов, Издательство «Транспорт», Москва 1990.
- ✓ Троллейбусы пассажирские низкопольные, руководство по эксплуатации АКС УІЗ 21-000000.000 РЭ. Открытое Акционерное Общество «Белкоммунмаш»,
- ✓ Сопроводительная техническая документация троллейбуса ŠKODA 14 Тр

CURRICULUM

Educația antidrog și acordarea primului ajutor

1. Preliminarii

Obiectivul unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți pentru a preveni riscurile legate de consumul alcoolului, drogurilor și a acorda asistență de urgență victimelor accidentului rutier.

Precondițiile pentru predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări;
- competența de a comunica în limba maternă;
- competențe digitale;
- competențe sociale și civice.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor” vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul de troleibuz de categoria „F” și identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea troleibuzului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CT2. Acordarea primului ajutor persoanelor traumatizate ca urmare a accidentelor rutiere.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor de troleibuz de categoria „F” aprobat în calitate de document normativ.

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipe de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligatoriu	Colaboratorii Unității de formare	30	Test

Reieșind din obiectivul principal al modulului și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători de troleibuz în urma predării unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor”, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor.

4. Distribuția orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Legislația în vigoare privind combaterea consumului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope	2	1	1	-	1
2	Tabloul clinic al stării de ebrietate (etiologie diferită)	2	1	1	-	1
3	Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale neurologice	2	1	1	-	1
4	Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman. Sisteme de organe	10	5	5	3	2
5	Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier	14	7	7	5	5
Total ore:		30	15	15	5	10

5. Desfășurarea activității

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Legislația în vigoare privind combaterea consumului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope	<ol style="list-style-type: none"> 1. Legislația în vigoare privind combaterea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope 2. Consecințele conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate. 	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere semnele persoanei în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau a altor substanțe psihotrope; • să descrie aspectele juridice, etiologice, psihologice și fiziologice ale consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope;
Tabloul clinic al stării de ebrietate (etiologie diferită)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tabloul clinic al stării de ebrietate. 2. Expertiza medicală necrologică pentru stabilirea stării de ebrietate. 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie tabloul clinic al stării de ebrietate de diferită etiologi; • să enumere factorii care influențează concentrația alcoolului în sânge; • să descrie influența alcoolului, medicamentelor și drogurilor, cât și influența stării de sănătate și oboselii asupra conducerii autovehiculului în siguranță;
Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale neurologice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale necrologice 	<ul style="list-style-type: none"> • să explice concentrația maxim admisibilă de alcool pentru conducătorii auto; • să descrie acțiunile persoanei supuse testării alcooloscopice; • să prevină riscurile fizice și mentale legate de consumul alcoolului, drogurilor și altor substanțe care pot afecta comportamentul;
Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman Sisteme de organe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman 2. Sisteme de organe 	<ul style="list-style-type: none"> • să formuleze cerințele medicale ale corpului conducătorului auto; • să descrie deprinderile corecte de acordare a asistenței de urgență în baza cunoștințelor despre anatomia și fiziologia corpului uman;
Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier	<ol style="list-style-type: none"> 1. Principii de acordare a asistenței de urgență 2. Evacuarea primară a victimei 3. Mijloace de protecție 4. Resuscitarea în urgență cardiacă și respiratorie 5. Hemoragiile 6. Plăgile. Amputațiile 7. Pansamentele 8. Fracturile 9. Șocul termic. Arsurile 10. Incendiile 11. Electrocutarea 12. Degerăturile 13. Intoxicațiile 14. Înecul 15. Alergiile 16. Evacuarea și transportarea victimelor 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principiile de acordare a asistenței de urgență pentru victimele cu hemoragii, plăgi, fracturi, arsuri, degerături, intoxicații, alergii; • să descrie tehnicile de acordare a primului ajutor în urma accidentelor rutiere; • să întreprindă măsuri posibile de acordare a primului ajutor persoanelor traumatizate în urma accidentului de circulație; • să respecte cerințele de transportare a victimelor.

6. Sugestii metodologice de organizare a procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă, într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile individuale ale cursanților.

Instruirea conducătorilor de troleibuz este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competențe profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

Cerințe metodologice:

- strategiile didactice aplicate trebuie să derive din specificul componentelor competenței – cunoștințe, capacități, atitudini, formând și dezvoltând trăsături caracteriale și comportamentale;
- metodele de predare-învățare să fie utilizate adecvat pentru a menține cursantul într-o situație favorabilă învățării ca rezultat al unui efort personal liber consimțit și responsabil asumat;
- metodele se vor alterna, luându-se în considerație condițiile de învățare, particularitățile individuale și experiențele cursanților, conceptul metodologic va decurge din competența profesională și culturală generală a cadrului didactic;
- strategiile didactice vor fi centrate pe modelul comunicativ al predării, adaptat la specificul unității de curs.

Metode didactice utilizate:

- *expunerea* ca metodă complexă de comunicare sistematică a cunoștințelor (povestire, descriere, explicație);
- *conversația* ca metodă care vehiculează cunoștințele prin intermediul dialogului (întrebări-răspunsuri), al discuțiilor colective sau dezbaterilor
- *asaltul de idei* (brainstorming-ul) ca o modalitate de elaborare în cadrul grupului, în mod spontan și continuu, a ideilor, modelelor și soluțiilor noi;
- *problematizarea* ca modalitate de a genera la cursanți stări conflictuale între ceea ce știu și ceea ce li se propune să învețe;
- *lectura comentată*, ca exercițiu de citire, analiză, interpretare, identificare și documentare din surse cu conținut tehnic și juridic;
- *argumentarea*, ca modalitate complexă și dinamică de susținere a propriilor idei, însoțită de instrumente logice (raționamente, judecăți de valoare etc.);
- *cooperarea*, ca modalitate de a studia eficient în echipă o temă complexă, îmbinând contribuția individuală cu cea a grupului;
- *jocul pe rol*, ca metodă de exersare a unor comportamente în situații create.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor”, cursanții studiază individual:

- literatura recomandată de către cadrul didactic;
- analizează metode de acordare a primului ajutor persoanelor traumatizate ca urmare a accidentului rutier;
- exersează diferite sarcini practice.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Realizarea eficientă a unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor” necesită respectarea principiilor învățării centrate pe cursant, aplicarea unui ansamblu de tehnologii educaționale care să includă, preponderent, metode interactive, participativ-active, acestea fiind cele mai eficiente în vederea dezvoltării în mod integrat a cunoștințelor, deprinderilor, atitudinilor și valorilor.

Unitatea de curs are caracter accentuat explorator și practic-aplicativ, ceea ce presupune implicarea activă și directă a cursanților. Experiențele de învățare vor fi relevante când cursanții vor aplica competențele de explorare, de exersare în diferite contexte de învățare.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare cursant, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere cursanților premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Reieșind din practică și luând în considerație prevederile programului de formare a conducătorilor de autovehicule, se propune următorul model de evaluare:

Tip activitate	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs/seminar	- Modul de rezolvare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	- Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	- Cunoașterea bazelor anatomiei și fiziologiei corpului uman, influenței alcoolului, medicamentelor și drogurilor, cât și influența stării de sănătate și oboselii asupra conducerii în siguranță a troleibuzului. Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier.		

Referințe bibliografice

- ✓ Codul civil al Republicii Moldova, cod nr. 1107/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul contravențional al Republicii Moldova, cod nr. 2018/2008, cu completările ulterioare.
- ✓ Codul penal al Republicii Moldova, cod nr. 985/2002, cu completările ulterioare.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 1306/2008 cu privire la stabilirea conținutului minim al truselor de prim ajutor medical din dotarea autovehiculelor.
- ✓ Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cu completările ulterioare.
- ✓ Norme privind examinarea medicală a conducătorilor de vehicule și a candidaților pentru obținerea permisului de conducere, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.12/2009, cu completările ulterioare.
- ✓ Regulamentul Circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, cu completările ulterioare.

CURRICULUM

Instruirea în conducerea troleibuzului

1. Preliminarii

Obiectivul unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de cursanți pentru a conduce în siguranță a troleibuzului.

Precondițiile pentru predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la cursant după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări;
- competența de a comunica în limba maternă;
- competențe digitale;
- competențe sociale și civice.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs „Instruirea în conducerea troleibuzului” vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul de troleibuz de categoria „F” și identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea troleibuzului în conformitate cu prevederile legislației rutiere;

CP2. Conducerea troleibuzului în siguranță în diverse situații și condiții rutiere;

CP3 Formarea unui stil de viață sănătos și social responsabil.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor de troleibuz de categoria „F” aprobat în calitate de document normativ.

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipe de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligatoriu	Colaboratorii Unității de formare	60	Proba practică

Reieșind din obiectivul principal al modului și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători de troleibuz în urma predării unității de curs „Instruirea în conducerea troleibuzului”, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor.

4. Distribuția orelor

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Instruirea inițială	4	4			4
2	Instruirea în conducerea troleibuzului în spațiul limitat	10	10			10
3	Instruirea în conducerea troleibuzului în condiții reale ale traficului rutier	14	14			14
4	Instruirea în conducerea troleibuzului pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	8	8			8
5	Instruirea în conducerea troleibuzului în diverse situații rutiere	24	24			24
Total ore:		60	60			60

5. Desfășurarea activității

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Instruirea inițială	<ol style="list-style-type: none"> 1. Controlul și pregătirea troleibuzului înainte de cursă 2. Așezarea la volan, pregătirea pentru deplasare 3. Mecanismele de comandă și semnalizare ale troleibuzului 4. Pornirea și oprirea troleibuzului, pornirea lentă a troleibuzului, frânarea cu ajutorul frânei electropneumatice, folosirea frânei de mână la oprire și parcare. 5. Pornirea lentă, evitând bruscăriile și șocurile 	<ul style="list-style-type: none"> • să pregătească troleibuzul înainte de cursă; • să demonstreze cunoștințe și deprinderi ale controlului stării tehnice; • să execute lucrări de pregătire a locului de muncă; • să descrie destinația componentelor panoului de bord; • să asimileze tehnici de utilizare a frânei electro-pneumatice și a frânei de mână; • să execute pornirea troleibuzului în funcție de rezistența la demarare; • să utilizeze dispozitivele de comandă și semnalizare în timpul conducerii;
Instruirea în conducerea troleibuzului în spațiu limitat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Începutul deplasării, deplasarea rectilinie, deplasarea pe itinerarul de centură, oprirea troleibuzului 2. Demararea, accelerarea, frânarea și oprirea 3. Trecerea corectă a părților speciale a rețelei de contact: izolatoarelor, intersecțiilor aeriene și a macazurilor 4. Acționarea volanului în viraje 5. Schimbarea insertiilor de cărbune a capului de troleu. 6. Poziționarea troleibuzului; la linia „stop”, la indicatoarele de oprire și oprirea troleibuzului strict la locul destinat cu frâna electropneumatică și cu frâna de mână 7. Manevrarea cu spatele 8. Virarea la dreapta, stânga, cu folosirea semnalizatoarelor de direcție 9. Folosirea întrerupătoarelor de dirijare a ușilor 	<ul style="list-style-type: none"> • să execute pornirea troleibuzului în funcție de rezistența la demarare; • să utilizeze dispozitivele de comandă și semnalizare în timpul conducerii; • să demonstreze porniri, accelerări, frânări, opriri; • să acționeze corect cu volanul în viraje; • să asimileze tehnici de utilizare a frânei electropneumatice și a frânei de mână;
Instruirea în conducerea troleibuzului în condiții reale ale traficului rutier	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea troleibuzului pe drumurile publice, deplasarea directă cu mărirea vitezei și asigurarea securității circulației, folosirea tuturor regimurilor de deplasare, 	<ul style="list-style-type: none"> • să poziționeze troleibuzul pe banda de circulație în mod regulamentar și după necesitate; • să execute manevrări la intersecții, ocoliri și preselecția benzilor în mod regulamentar și sigur;

	<p>utilizarea deplasării de inerție a troleibuzului.</p> <p>2. Conducerea troleibuzului pe drumuri cu intensitatea de circulație redusă:</p> <ul style="list-style-type: none"> -începutul deplasării de la stații; -poziționarea corectă pe banda de circulație; -respectarea vitezei, intervalului, distanței; -părăsirea zonei de staționare după parcare; -efectuarea manevrelor de ocolire, depășire, preselectarea benzilor de circulație pentru schimbarea direcției de mers; -efectuarea manevrelor de virare la dreapta, stânga; -deplasarea pe drumuri: cu sens unic, cu circulația dublu sens, cu una sau mai multe benzi de circulație pe sens, cu bandă rezervată vehiculelor de rută, în curbă sau curbe periculoase; -deplasarea în intersecții: cu circulație dirijată, cu circulație nedirijată, de semnificație echivalentă și neechivalentă, cu sens giratoriu; -deplasarea în rampă/pantă, oprirea și pornirea în rampă și pantă; -traversarea trecerilor de pietoni, trecerilor la nivel cu calea ferată (dirijate și nedirijate), trecerea pe lângă stațiile vehiculelor de rută; <p>3. Manevrări pe diferite categorii de drumuri și intersecții</p> <p>4. Conducerea troleibuzului pe drumuri cu intensitate de circulație sporită:începutul deplasării și circulația în trafic intens;</p> <ul style="list-style-type: none"> -deplasarea în rampă și pantă, oprirea și pornirea în rampă și pantă; -deplasarea în curbe periculoase; -traversarea trecerilor de pietoni, trecerea pe lângă stațiile vehiculelor de rută, trecerea la nivel cu calea ferată; -deplasarea în intersecții: cu circulație dirijată, cu circulație nedirijată, de semnificație 	<ul style="list-style-type: none"> • să respecte în trafic distanța și intervalul de siguranță; • să aprecieze adecvat distanța, viteza și timpul în trafic;
--	---	--

	echivalentă și neechivalentă, cu sens giratoriu; -preselectarea benzilor de circulație; -alegerea și respectarea traiectoriei de circulație; -alegerea regimului de viteză; -depășirea; -conducerea pe diverse construcții ingineresti.	
Instruirea în conducerea troleibuzului pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	1. Conducerea troleibuzului pe timp de noapte și în condiții de vizibilitate redusă 2. Conducerea troleibuzului în condiții când câmpul vizual este limitat de parametrii geometrici ai drumului: construcții ingineresti, plantații verzi adiacente sau alte vehicule	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie particularitățile de conducere în condiții de vizibilitate redusă; • să manifeste însușiri psihofiziologice în vederea formării acțiunilor adecvate la factorii iritanți ai mediului în timpul conducerii pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă;
Instruirea în conducerea troleibuzului în diverse situații rutiere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea troleibuzului pe drumuri cu intensitate de circulație sporită 2. Modalități de conducere în diverse situații rutiere tipice 3. Conducerea troleibuzului pe drumuri cu intensitate de circulație sporită și în condiții de vizibilitate redusă și câmp vizual limitat 	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze porniri, accelerări, frânări, opriri în diverse situații; • să selecteze și să semnalizeze manevrări, opriri în diverse situații; • să respecte distanța și intervalul în diverse situații rutiere; • să aprecieze regimul de viteză pentru diverse situații și condiții rutiere; • să demonstreze conducerea auto sigură în condiții de vizibilitate redusă; • să demonstreze conducerea sigură a troleibuzului în diverse situații rutiere tipice.

6. Sugestii metodologice de organizare a procesului de predare–învățare

Realizarea conținuturilor unității de curs „Instruirea în conducerea troleibuzului” prevede aplicarea cunoștințelor teoretice achiziționate în cadrul activităților de învățare în conducerea troleibuzului.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe cursant prin proiectarea unor activități de învățare variate în funcție de capacitățile individuale ale fiecărui cursant. Acestea vizează aplicarea diferitor metode care să contribuie *la formarea deprinderilor de conducere a troleibuzului*, caracteristici sau componente ale actelor motrice învățate, care prin exersare dobândesc indici superiori de execuție:

- *coordonare* (mâni și picioare);
- *precizie* (actelor motrice, acțiunilor);
- *viteză* (actelor motrice, acțiunilor);
- *ușurință* (actelor motrice, acțiunilor);
- *plasticitate* (actelor motrice, acțiunilor);
- *automatizare* (actelor motrice, acțiunilor).

Lecțiile de instruire în conducerea troleibuzului sunt lecții practice și vor fi axate pe percepție, memorie, gândire, înțelegere, actualizare, reactualizare, analiză, explorare directă, construire, reflecție, interpretare, implicare, demonstrare.

7. Sugestii privind activitatea individuală a cursanților

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Instruirea în conducerea troleibuzului”, cursanții studiază individual: literatura recomandată de instructor; memorează algoritmi de executare a diferitor acțiuni simple, complexe, care ulterior vor deveni componente a manevrelor de conducere a troleibuzului în traficul rutier.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Proba practică la conducerea troleibuzului se va organiza în două etape: pe terenul de instruire (I) și în condiții reale de trafic (II), cu scopul de a evalua nivelul de instruire a cursantului (aplicarea corectă a regulilor de circulație), a aprecia aptitudinile și comportamentul de care trebuie să dea dovadă un conducător de troleibuz, care asigură securitatea rutieră.

Etapa 1

1. Controlul vizual al stării tehnice: a roților (fixarea și presiunea); sistemului de direcție (jocul liber al volanului); sistemului de frânare; dispozitivelor de iluminare și semnalizare; a parbrizului și ștergătoarelor de parbriz; centurile de siguranță.
2. Pregătirea troleibuzului până a porni în cursă: ajustarea banchetei, reglarea oglinzilor, verificarea închiderii ușilor, fixarea troleibuzului cu frâna de staționare, conectarea aparatajului.
3. Executarea manevrărilor în spațiu limitat.
4. Oprirea și pornirea în locul marcat cu linia „STOP”.

Etapa 2

1. Părăsirea zonei de staționare: după parcare, după o oprire în trafic.
2. Conducerea pe un drum aliniament, pe drum în curbe; trecerea în sensuri opuse cu alte vehicule, inclusiv în spații limitate.
3. Conducerea prin intersecții, apropierea de intersecții și noduri rutiere.
4. Schimbarea direcției: viraje la stânga și la dreapta, preselecția benzilor.
5. Depășirea altor vehicule (în cazul în care este posibil); circulația de-a lungul obstacolelor; comportarea în cazul în care troleibuzul este depășit de alte vehicule.
6. Deplasarea prin intersecțiile cu sens giratoriu; circulația prin trecerile la nivel cu calea ferată, intrarea la stațiile vehiculelor de rută, traversarea trecerilor pentru pietoni, urcarea în rampă și coborârea pantelor lungi.
7. Luarea măsurilor de precauție necesare la coborârea din vehicul.

Referințe bibliografice

- ✓ Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999.
- ✓ Buimestru L. Metodologia cu privire la instruirea inițială în conducerea autovehiculului. Chișinău, 2020.
- ✓ Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, cu completările ulterioare.